

## Rezultati istraživanja NKD-a: *Informisanost na lokalnu u doba korone*

Anketu Nacionalne koalicije za decentralizaciju (NKD) *Informisanost na lokalnu u doba korone* su od 3. do 23. aprila popunile 104 osobe.

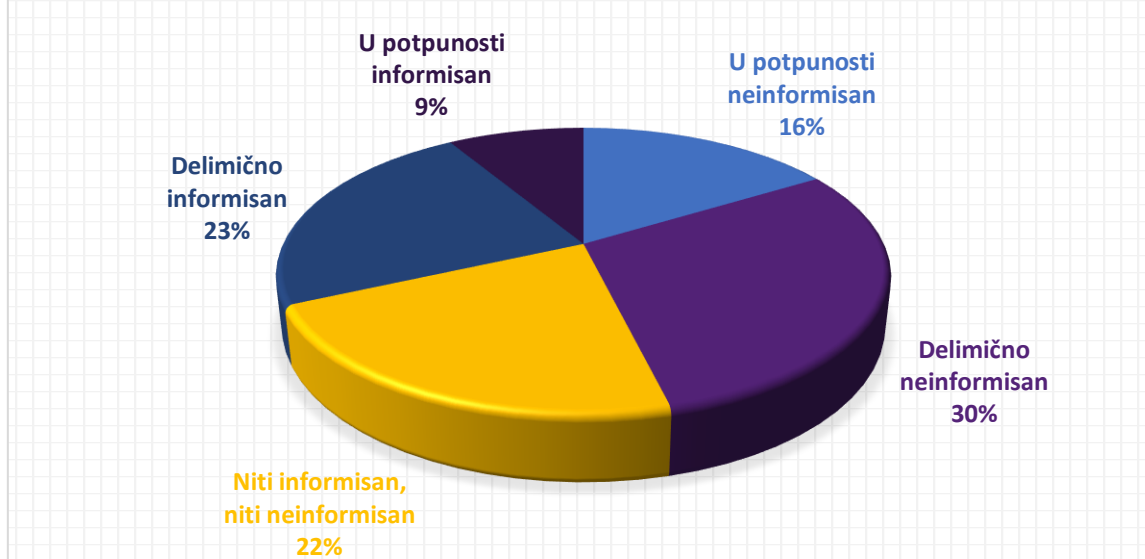
Ovom anketom NKD želeo je da utvrdi da li su potrebe građana za informacijama zadovoljene u toku vanrednog stanja, posebno na lokalnom nivou. Cilj ankete bio je da se čuju mišljenja građana i građanki, kako bi se nadležnima ukazalo na segmente informisanja koji dobro funkcionišu, kao i na one koji bi mogli funkcionisati bolje.

Upitani da ocene sopstvenu informisanost u vezi sa epidemijom korona virusa na nacionalnom nivou svega 2% ispitanika odgovorilo je da je u potpunosti neinformisano. Delimično neinformisanih je 8%, niti informisanih, niti neinformisanih 29%, dok je delimično informisanih o stanju pandemije u Srbiji 39%. Da je potpuno informisano o temama povezanim sa korona virusom na nacionalnom nivou smatra 22% ispitanika.



Međutim, kada je u pitanju epidemija korona virusa na nivou grada, odnosno opštine u kojoj ispitanici žive, svega 9% njih smatra da je u potpunosti informisano. Delimično informisano je 23%, a niti informisano, niti neinformisano 22%. Čak 30% ispitanika ocenilo je da je delimično neinformisano o situaciji u njihovoj lokalnoj zajednici, dok 16% smatra da je potpuno neinformisano.

Grafikon 2. Ocenite stepen sopstvene informisanosti u vezi sa epidemijom korona virusa na nivou grada/opštine u kojoj živite.



Samoprocena ispitanika o obaveštenosti koja se značajno razlikuje kada se radi o informacijama na nacionalnom i lokalnom nivou još jedan je dokaz centralizacije informacija, i njenog negativnog uticaja na obaveštenost građana o pitanjima koja ih se lično tiču. Posledice ovoga su mnogostruke, a među njima jeste i pribegavanje verovanju u glasine i neproverene informacije.

Najveći broj ispitanika (23,88%) ocenilo je da su im najkorisnije informacije koje dobijaju one koje se tiču preventive, zatim informacije o broju testiranih i zaraženih (17,91%) i o promenama u vezi trajanjem policijskog časa (8,95%). Po 5,22% ispitanika smatra da su najkorisnije informacije o radnom vremenu objekata za snadbevanje, o novim merama koje su uvedene i o broju preminulih od virusa COVID-19.

<b>Tabela 1. Koje informacije koje dobijate su Vam najkorisnije?</b>	
O preventivi – kako se zaštititi	23,88%
O broju obolelih / testiranih	17,91%
O promenama policijskog časa	8,95%
O radnom vremenu objekata za snadbevanje	5,22%
O novouvedenim merama uopšte	5,22%
Broj umrlih od virusa COVID-19	5,22%
Vesti o virusu COVID-19 na lokalnom nivou	4,47%
Kome se obratiti u slučaju simptoma	3,73%
O broju obolelih po gradovima i regionima	3,73%
O broju izlečenih od virusa COVID-19	3,73%
O načinu prenošenja virusa COVID-19	2,98%

O stanju sa zaštitnom opremom u objektima zdravstvene zaštite	2,98%
Ništa nije korisno / nema korisnih informacija	2,98%
O zdravstvenoj zaštiti koja nije povezana sa koronom	1,49%
O tretmanu pacijenata	1,49%
O situaciji u drugim zemljama u odnosu na Srbiju	1,49%
Informacije o radu ustanova na lokalnu	1,49%
1>	
O broju testova	0,74%
Potencijalne terapije	0,74%
O simptomima virusa COVID-19	0,74%
O trajanju (završetku) vanrednog stanja	0,74%

**Više od petine ispitanika smatra da su im najpotrebnije informacije koje ne dobijaju one koje se odnose na broj zaraženih virusom COVID-19 u njihovim gradovima, odnosno opštinama (21,18%).** Da ne dobija informacije o realnom broju zaraženih i preminulih, a da su im te informacije najpotrebnije, smatra 11,86%, dok 10,16% smatra da su takve informacije one o realnom stanju u bolnicama i stanju zdravstvenog sistema. Tek 5,08% ispitanika smatra da dobija sve potrebne informacije.

<b>Tabela 2. Koje informacije koje ne dobijate su Vam najpotrebnije?</b>	
O zaraženim prema gradovima/opštinama; Stanje pandemije na lokalnu	21,18%
Realan broj obolelih i umrlih	11,86%
Realno stanje u bolnicama i stanje zdravstvenog sistema	10,16%
Servisne informacije na lokalnom nivou	5,93%
O preventivi – kako se zaštititi	5,93%
Dobijam sve potrebne informacije	5,08%
O trajanju vanrednog stanja – kada će sve ovo proći	4,23%
O humanitarnim i volonterskim aktivnostima	3,38%
O broj zaraženih lekara	3,38%
O uspešnosti oporavka	3,38%
Lični podaci zaraženih i njihovo kretanje	3,38%
O načinu prenošenja virusa	1,69%
O starosti preminulih i njihovim životnim navikama	1,69%
O tretmanu obolelih	1,69%
Gde nabaviti zaštitnu opremu na lokalnu	1,69%
Mere preduzete na lokalnom nivou	1,69%
O zdravstvenim institucijama i lečenju koje nije povezano sa COVID-19	1,69%
Ekonomska situacija i poslovanje nakon vanrednog stanja	1,69%
Dostupnost potencijalnih terapija	1,69%
1>	
O tome šta raditi ukoliko imate simptome	0,84%
O pouzdanosti testova	0,84%
O metodama lečenja zaraženih	0,84%

O broju obolelih koji nisu testirani	0,84%
O broju građana u izolaciji i samoizolaciji	0,84%
O planu izlaska Srbije iz restriktivnih mera	0,84%
O stanju obolelih	0,84%
O trošenju javnih resursa tokom vanrednog stanja	0,84%
O dozvolama za kretanje	0,84%
O efektivnosti mera vanrednog stanja	0,84%

Upitani da ocene od 1 do 5 da li imaju sva potrebna uputstva i usmerenja kako se ponašati tokom vanrednog stanja, gde ocena 1 označava „nemam nikakva uputstva“, a ocena 5 „imam sva potrebna uputstva“, ispitanici su odgovorili na sledeći način:

<b>Tabela 3. Da li mislite da imate sva potrebna uputstva i usmerenja kako se ponašati tokom vanrednog stanja?</b>	
Ocena 1	3%
Ocena 2	12%
Ocena 3	11%
Ocena 4	46%
Ocena 5	28%

Najznačajnija bila su, prema mišljenju 27,77% ispitanika, ona uputstva o održavanju fizičke distance, dok 19,44% navodi da su to instrukcije o načinu dezinfekcije.

<b>Tabela 4. Koja uputstva su Vam do sada bila najznačajnija?</b>	
Uputstva o održavanju fizičke distance	27,77%
Uputstva o načinu dezinfekcije	19,44%
Uopštena uputstva u preventivi	17,59%
Uputstva o načinu korišćenja zaštitne opreme	15,74%
Uputstva su nejasna i kontradiktorna	6,48%
Uputstva o pravilnoj higijeni	5,55%
Uputstva koja se tiču rada lokalnih institucija i objekata za snabdevanje	3,70%
One koja dobijam od prijatelja iz inostranstva	1,85%
1>	
Kome se obratiti u slučaju simptoma	0,92%
Uputstava Kriznog štaba	0,92%

Ispitanici su istakli (14,28%) da bi želeli da dobiju detaljnija i jasnija uputstva o tome kome se, i na koji način obratiti u slučaju sumnje na virus COVID-19, kao i da trenutno nemaju, a da su im potrebne informacije o zdravstvenim institucijama, specijalističkim ordinacijama, hitnoj pomoći, odnosno o zdravstvenoj zaštiti koja nije povezana sa virusom COVID-19 (12,5%). Osim

toga, 8,92% ispitanika naveli su da bi želeli da dobiju informaciju o tome do kada će trajati vanredno stanje, odnosno kada se predviđa konačno suzbijanje pandemije u Srbiji.

<b>Tabela 5. Koja uputstva biste želeli da dobijete, a trenutno ih nemate?</b>	
Kome se obratiti u slučaju simptoma	14,28%
O zdravstvenim institucijama i lečenju koje nije povezano sa COVID-19	12,5%
Do kada će trajati vanredno stanje	8,92%
Kako pravilno vršiti dezinfekciju	7,14%
O nabavci zaštitne opreme – raspoloživost po lokalnim apotekama	7,14%
Kako se virus prenosi, koliko opstaje i na kojim površinama	7,14%
Šta će biti posle vanrednog stanja – šta nas čeka	5,35%
Kako se ponašati u samoizolaciji	5,35%
Finansijske mere tokom i nakon vanrednog stanja	3,57%
Šta raditi ukoliko hitno mora da se napusti kuća za vreme policijskog časa	3,57%
O javnom prevozu i alternativama za javni prevoz	3,57%
Koliko je osoba preležalo virus bez traženja zdravstvene pomoći	3,57%
Kako se testirati / Ko može da se testira	3,57%
Uputstva vezana za specifične profesije koje podrazumevaju rad sa ljudima	3,57%
O kapacitetima zdravstvenog sistema	1,78%
Demografska struktura obolelih i preminulih	1,78%
Na koji način su se oboleli inficirali	1,78%
O Call Centrima za psihološku podršku	1,78%
Kojoj inspekciji i kako se obratiti zbog poskupljenja namirnica	1,78%
Kako biti proaktivan član zajednice	1,78%

Da bi se obavestili o epidemiji i merama vanrednog stanja, **više od petine ispitanika koristi društvene mreže (21,93%)**. Internet portale koristi 19,37% ispitanika, dok nacionalne TV stanice uživaju poverenje 18,8% ispitanika. Zvanični internet portal covid19.rs prati 14,81% njih.

<b>Tabela 6. Koje izvore informacija koristite da biste se obavestili o epidemiji i merama vanrednog stanja?</b>	
Društvene mreže (Facebook, Twitter, Instagram)	21,93%
Internet portali	19,37%
Nacionalne TV stanice	18,80%
Zvaničan internet portal covid19.rs	14,81%
Prijatelji	13,10%
Lokalne TV stanice	5,12%
Viber grupa	3,41%
Radio	1,13%
1>	
The New England Journal of Medicine (NEJM)	0,56%
PubMed	0,56%
Saopštenja naučnika	0,56%
Sajt SZO	0,56%

Izvori koje ispitanici ocenjuju kao najrelevantnije, odnosno oni kojima najviše veruju jesu: **N1** (25,69%), **Danas** (10,61%) i zvanični portal **covid19.rs**. Predsednik Aleksandar Vučić identifikuje se kao izvor kojem najviše veruje 1,67% ispitanika.

<b>Tabela 7. Navedite 2-3 izvora informacija kojima najviše verujete.</b>	
N1	25,69%
Danas	10,61%
Zvaničan internet portal covid19.rs	10,61%
Nova S	6,14%
Južne vesti	5,58%
Društvene mreže	5,02%
SZO	4,46%
Worldometar	2,79%
RTS	2,79%
KRIK	2,79%
BIRN	2,23%
Al Jazeera	2,23%
Aleksandar Vučić	1,67%
Zvanična obraćanja / konferencija	1,67%
CINS	1,67%
BBC	1,11%
Politika	1,11%
Nedeljnik	1,11%
mediareform.rs	1,11%
1>	
The New England Journal of Medicine (NEJM)	0,55%
PubMed	0,55%
Sopštenja naučnika	0,55%
Insajder	0,55%
Vlada Srbije	0,55%
Talas	0,55%
NIN	0,55%
Vreme	0,55%
Reddit	0,55%
NDNV	0,55%
Insajder	0,55%
Radio 202	0,55%
Kolubarske	0,55%
index.hr	0,55%
radio 021	0,55%
The Spiegel	0,55%
Viber grupa Grad Užice-Covid 19 INFO	0,55%

Društvene mreže izvor su informacija kojima ne veruje 13,66% ispitanika. Kao izvore kojima najmanje veruju, ispitanici su navodili i Informer (13,11%), Pink (12,02%), kao i javni medijski servis Srbije – RTS (10,92%). Ispitanici kao izvor informacija u koji nemaju poverenje ističu i predsednika Aleksandra Vučića (5,46%), kao i Vladu Republike Srbije (4,91%).

<b>Tabela 8. Navedite 2-3 izvora informacija kojima najmanje verujete.</b>	
Društvene mreže	13,66%
Informer	13,11%
Pink	12,02%
RTS	10,92%
Kurir	7,10%
Aleksandar Vučić	5,46%
Vlada Republike Srbije	4,91%
Telegraf	4,37%
Happy	3,82%
B92	3,27%
Zvaničan internet portal covid19.rs	3,27%
Alo	2,18%
Srpski telegraf	2,18%
Srbija danas	2,18%
Blic	2,18%
Krizni štab	1,63%
Nestorović	1,09%
Novosti	1,09%
Privatni profili na društvenim mrežama	1,09%
1>	
Državne institucije	0,54%
Tanjug	0,54%
Studio B	0,54%
Južne Vesti	0,54%
SZO	0,54%
Espresso	0,54%
Prva	0,54%
Balkan info	0,54%

Iz kvalitativne analize odgovora ispitanika, moguće je zaključiti i:

- Informacije su često su nedovoljno jasne, nekada i kontradiktorne;
- Ispitanici pojedine informacije karakterišu kao uznemiravajuće, a njihovo saopštavanje kao teatralno / širenje panike;
- Ispitanici u više navrata koriste epitet „realno“ (realan broj, realna situacija, realno stanje), verujući da iz zvaničnih kanala dobijaju informacije koje nisu u potpunosti tačne.